

Preek 12 mei 2024
HWS Ontmoetingskerk
Matteüs 9:1-8

Gemeente van Jezus Christus,

Houd moed... Hou vol, geef niet op...
Vroeger op de basisschool hadden wij altijd een schaakcompetitie. Het werd georganiseerd door een oud-docent die ons ook schaakles gaf. Het was een mooie hobby van die man. Op school speelden de leerlingen veel schaakpartijtjes tegen elkaar en de beste vier leerlingen mochten naar een toernooi van alle scholen van onze woonplaats. Wij waren de enige school met zo'n gedreven coach als onze leraar en het was dan ook niet zo gek dat we elk jaar dat toernooi wonnen. Na zo'n winst mochten we weer een ronde verder en dan deden we mee met een toernooi met scholen uit de hele regio. Het ene jaar was dat het eindpunt en soms kwamen we nog een ronde verder, weer een grotere regio, nog betere scholen.

We waren daar op zo'n toernooi met zijn vieren en natuurlijk die coach en we speelden onze eerste ronde tegen een andere school. Ik weet niet wat het was maar na een paar zetten had ik al verloren, en niet lang daarna twee van mijn medescholieren ook, alleen de laatste lukte het om gelijk te spelen... Slecht begin. Maar de dag was nog lang niet voorbij. En vol goede moed begonnen we aan de volgende ronde. Deze keer speelde ik een stuk beter, maar helaas stuk voor stuk vielen mijn medescholieren af. Ik had een flinke voorsprong, maar toch... Opeens had ik ook verloren. Alle vier verloren...

Nou toen zakte de moed wel in onze schoenen hoor... Het beloofde een lange dag te worden... Maar toen, en ik zie het nog steeds zo voor me... Nam onze coach ons apart. Hij sprak mooie woorden, harde woorden ook wel, maar we kregen er weer zin in. We gingen er weer voor, we hadden weer moed gekregen!

Houd moed... We horen het Jezus vanochtend ook zeggen. Niet in een lange toespraak, maar in één zin tegen één persoon: 'Houd moed, mijn kind, uw zonden zijn u vergeven.' Vanochtend wil ik u laten zien hoe wereld-veranderend die woorden zijn. Toen... En ook nu... Juist in deze tijd waarin zoveel mensen moedeloos zijn. Crisis bovenop crisis. Klimaat, oorlog, asiel, de polarisatie in onze maatschappij... En juist ook in de kerk met onze ontkerkelijingscrisis. Houd moed zegt Jezus.

Hij zei het tegen een verlamde man. En we hebben het verhaal gehoord, er gebeurt een wonder en de verlamde loopt, genezen... Marcus en Lucas vertellen dit verhaal ook, en meer nog. We lezen daar over de vrienden die een gat in een dak maken en hun vriend naar beneden laten zakken omdat ze hem anders niet bij Jezus konden brengen. Een mooi verhaal, maar Matteüs kiest ervoor om dat niet te vertellen. Matteüs wil iets anders duidelijk maken, het gaat om de woorden van Jezus, de reactie daarop en het wonder...

Dit verhaal is typisch een voorbeeld van hoe wij de Bijbel vaak niet goed begrijpen. Wij zijn gewend om kleine

stukjes te lezen. Zo ook vanochtend acht verzen. Maar als we alleen die kleine stukjes lezen zien we het wereldschokkende van deze tekst niet. Sterker nog, we vinden het misschien een beetje een saai verhaal. Een wonder zoals zovelen in de Bijbel, we missen het spannende van het gat in het dak en de verlamde die naar beneden gaat...

Wat bij dit verhaal heel belangrijk is om voor ogen te houden is dat het in Matteüs staat. Het evangelie van Matteüs is het enige van de vier evangeliën dat echt gericht is op de Joden. Om Matteüs, om dit verhaal dus te kunnen begrijpen moeten wij ons ook verdiepen en onszelf verplaatsen in de Jood van de eerste eeuw...

Dit wonder is het laatste van een drietal wonderverhalen. In Matteüs 8 gaat het over een storm op het meer. Jezus kalmeert de storm. Jezus staat boven de natuur. Direct daarop volgt het verhaal van Jezus die twee demonen uitdrijft. Jezus staat boven de duivel en zijn engelen.

En dan meteen daarna dit verhaal. Als je alleen focust op de verlamde die weer gaat lopen mis je het. Want er zit een opbouw in dit drieluik. Jezus staat boven de natuur, staat zelfs boven de demonen... De Joodse lezer vraagt zichzelf af... Maar als Jezus zelfs machtiger is dan de stormen... dan de duivel en de demonen... Dan staat alleen God nog boven Hem...

En dan klinken die woorden: 'Houd moed, mijn kind, uw zonden zijn u vergeven.' Uw zonden zijn u vergeven. Voor ons geen wereldschokkende woorden. Maar voor de Jood van toen wel. Alleen God kan zonden vergeven. Zegt Jezus dat Hij God is? Onvoorstelbaar voor de Jood van die tijd. De lezer ziet die opbouw: Jezus staat boven alles en iedereen, Ja Hij is God...

De woorden uw zonden zijn u vergeven betekenen dat Jezus zichzelf als God ziet... En dat is waarop de schriftgeleerden dus ook meteen reageren. Dit is godslasterlijk! Hoe kan een mens nu God zijn... Dat kan niet, dat bestaat niet... Maar zie daar Jezus. Hij geneest de verlamde man.

Vaak wordt het uitgelegd dat Jezus met de genezing laat zien dat Hij inderdaad de macht heeft om zonden te vergeven. Maar ik denk dat die uitleg te kort door de bocht is... En om dat te begrijpen moeten we ons eerst verdiepen in het begrip zonde, en de blik van de Jood van de eerste eeuw op zonde en de gevolgen daarvan. En zo samen zullen we zien hoe hoopvol dit verhaal is, juist ook nu voor ons. Houd moed...

Zonde is niet het breken van regels, het overtreden van wetten. Dat is het niet... Een voorbeeld: We kennen allemaal de regel dat we niet mogen liegen, geen vals getuigenis afleggen. Toch horen we aan het begin van Exodus de vroedvrouwen liegen tegen de farao. En God zegent hen, juist daarom. Ze logen, braken de wet, maar toch is het kennelijk goed in de ogen van God, geen zonde... Zonde is veel meer het beschadigen van relaties. Relaties tussen mensen, maar meer nog de relatie met God. En in verschillende situaties is dat dus anders. Waar de ene handeling in een bepaalde situatie onschuldig is, kan het op een ander moment wel echt

zonde zijn... Zo kan het gezellig een wijntje doen met vrienden onschuldig zijn, maar als één van je vrienden tobt met een alcohol verslaving juist toch zonde zijn. Je beschadigt je relatie met die vriend, daardoor beschadigt je je relatie met God... Dat is zonde: het beschadigt je relatie met God.

De meeste Joden van de eerste eeuw zouden het een klein beetje anders zeggen: Zonde beschadigt het verbond van God met het volk... En dat heeft gevolgen. In het Oude Testament is dat duidelijk, denk maar aan al die verhalen waarin het volk zich afkeert van God, met als gevolg dat het slecht gaat met het volk, waardoor het volk weer terugkeert tot God en het vervolgens weer goed gaat.

Dat geloof was er ook bij de Joden van de eerste eeuw, en voor het grootste deel van hen gold: door de zonde zitten we nu in deze situatie: Heidense Romeinen die over ons heersen een groot deel van het beloofde land wordt bewoond door Samaritanen of heidenen, en volgens veel Joden was ook de tempel verontreinigd... Allemaal gevolg van de zonde...

Dat geloofden die Joden, en ze geloofden ook dat ooit God de zonden zal vergeven, alle zonden van het hele volk. Dan zal het verbond hersteld zijn en vanaf dat moment zal het weer goed zijn tussen God en Israël. Dan zal Het land vrij worden, God zal Zelf koning zijn en alle Joden die leefden in het verbond zullen in dat paradijs wonen. Zelfs de doden zullen weer opstaan en leven... Dat begint dus bij de vergeving. De vergeving die van God moet komen.

In ons verhaal hoorden we over een verlamde man. Verlamdheid, dat hoort niet in een perfecte wereld. Het hoort bij de gebroken wereld waar wij in leven. Gevolg van de zonde, niet van deze man zelf, maar wel het gevolg van zonde. En dan die woorden van Jezus: 'Houd moed, mijn kind, uw zonden zijn u vergeven.' De schriftgeleerden beginnen te morren... Natuurlijk dat is een godslasterlijke uitspraak... Tenzij Jezus God is. En om dat te bewijzen toont Jezus dat ook de gevolgen van de zonde voor deze man nu weg zijn, helemaal weg. De gebrokenheid is hersteld... In Jezus breekt het Koninkrijk van God aan. Jezus die meer is dan de stormen, sterker dan de demonen, Jezus Immanuël, God met ons.

Houd moed... Woorden die in dit verhaal de wereld betekenden voor Joden. God is daar met zijn vergevende en herstellende kracht... En voor ons? Wij leven in een tijd waarin velen moedeloos worden en zijn. Laatst hoorde ik het weer iemand zeggen... Is het niet verstandig om geen kinderen te krijgen want in wat voor wereld zullen zij opgroeien? Een moedeloze vraag... Houd moed zegt Jezus.

Wij waren dus op dat schaaktoernooi. Na twee ronden stonden we hopeloos achter, we waren moedeloos... Maar toen sprak die schaakleraar. We kregen weer moed, we gingen er weer voor. Vol vrouwen begon de derde ronde en... We verloren weer bijna allemaal. De moed zakte weer in ons schoenen... De rest van de dag ging het wel wat beter maar niet veel... Houd moed...

Wanneer die woorden gesproken worden door een gewoon mens kunnen ze al snel betekenisloos zijn en zonder uitwerking blijven...

Maar Jezus zegt: houd moed. Hij die groter is dan de natuur, meer dan de demonen, God zelf. Hij zegt: Houd moed. Tegen de verlamde. Maar via hem tegen alle Joden en ook tegen ons. In Jezus is een nieuwe tijd aangebroken. Een tijd van vergeving en herstel. Een tijd van God met ons!

Volgende week mogen we dat ook weer vieren. Pinksteren: God in ons. Afgelopen donderdag was het Hemelvaart. In de kerkdienst heb ik toen ook verschillende positieve veranderingen genoemd die door Hemelvaart mogelijk werden. Maar ik heb niet alles genoemd. Eén van de positieve dingen die ik niet heb genoemd passen ook heel goed bij de boodschap: 'Houd moed, mijn kind, uw zonden zijn u vergeven.' En we komen dat tegen in Hebreeën 7. Daar gaat het over Jezus die als hogepriester voor altijd leeft en voor de gelovigen pleit. Jezus is een voorspraak bij God, een advocaat.

Vroeger dacht ik dat het ongeveer er zo aan toe ging in de hemel. Als ik zondigde dan dacht ik dat Jezus tegen God zou zeggen: 'Stefan, heeft weer gezondigd. Hij heeft dit en dit weer gedaan... Wilt U hem vergeven?' Daar had ik best wel moeite mee. Want ik dacht... Ja, dat is uiteindelijk niet vol te houden. De zonde is teveel. Op een gegeven moment houdt God of Jezus op... Maar zo werkt het niet.

Jezus is de voorspraak, de advocaat en Hij wil het recht laten zegevieren. In 1 Johannes 1 staat: 'Belijden we onze zonden, dan zal Hij, die trouw en rechtvaardig is, ons onze zonden vergeven en ons reinigen van al het onrecht dat wij bedrijven.' Het gaat hier om rechtvaardigheid. En dat is de vergeving van de zonden ook. Jezus zegt als het ware: 'Stefan, heeft weer gezondigd. Hij heeft dit en dit weer gedaan... Maar ik heb de straf al gedragen. Het is al betaald en het zou onrechtvaardig zijn om dezelfde straf twee keer op te leggen. Zo is Jezus onze voorspraak, door de Hemelvaart, bij God. En hoe groot onze zonde ook is, Jezus' heeft het al betaald. En Hij pleit voor ons bij God, als de rechtvaardige.

Door Hemelvaart wordt de tijd van vergeving en herstel in het geloof dus volledig. En volgende week zondag vieren we het feest van Pinksteren. De komst van de Heilige Geest. Houd dus moed.

En wanneer jij je moedeloos voelt. Op school, in je werk, in je familie, in je geloof... Dan zegt Jezus ook tegen jou: houd moed. Je zonden zijn je vergeven, de gebrokenheid waar jij nu mee te maken hebt... Het is maar tijdelijk, in het licht van de eeuwigheid is het maar een klein iets. Richt je blik niet op dat wat nu moeilijk is, maar richt je blik op Jezus. God met ons. En laat jezelf vervullen met vertrouwen op Hem. Houd moed.... Halleluja, amen. *Met eventuele reacties op deze preek kunt u terecht bij ds. Stefan Honing. stefanhoning@gmail.com of 06-48883410*